

کد: INS-PE-019	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز	
صفحه: ۱ از ۳	مرکز آموزشی درمانی سوانح و سوختگی امیرالمومنین (ع)	
شماره ویرایش: R/01	عنوان دستورالعمل: آموزش خود مراقبتی نارسایی کلیوی	
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۳/۱۰/۰۹	محور: مراقبت و درمان	
تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹	زیرمحور: مراقبت های عمومی و بالینی	

هدف: ارتقاء و بهبود وضعیت بالینی و روانی بیماران از طریق آموزش به بیماران و خانواده های آنان در خصوص رفتارهای بهداشتی و خود مراقبتی در زمان بستری و پس از ترخیص

دامنه: بخش های درمانی

تعاریف:

- **خود مراقبتی:** مجموعه ای از اعمالی است که فرد به صورت اکتسابی، آگاهانه و هدفدار برای خود، فرزندان و خانواده اش انجام می دهد تا از لحاظ جسمی، روانی، اجتماعی سالم بمانند و همچنین در صورت ابتلا به بیماری و بستری در بیمارستان براساس آموزشهای دریافتی در حین بستری و پس از ترخیص از سلامت خود و خانواده اش حفاظت نماید.
- **نارسایی کلیوی:** کاهش پیشرونده کار کلیه است که پس از بروز قابل برگشت نبوده و در طول سالها پیشرفت می کند و متأسفانه زمانی بیمار علائم بیماری پیدا میکند که کار کلیه حداقل ۶۰ تا ۷۰ درصد کاهش پیدا کرده باشد کاهش کار کلیه در این زمان غیرقابل برگشت بوده و بیمار باید آماده درمانهای جایگزین مثل همودیالیز و دیالیز صفاقی و پیوند کلیه شود بنابراین شناخت علل و عواملی که باعث ایجاد و پیشرفت نارسایی کلیه میشوند اهمیت به سزایی دارد .

مسئولیت ها و اختیارات: پرستار و پزشک

شیوه انجام کار :

✓ آموزش خود مراقبتی حین بستری:

۱. پزشک:

- ا. عملکرد کلیه و خطر کم آبی بدن به بیمار و همراه بیمار توضیح دهد.
- ب. در ارتباط با کنترل وزن به بیمار و همراه بیمار توضیح دهد
- ت. در ارتباط با پرهیز از سیگار و سایر فراوردههای آن توضیح دهد.
- ث. در ارتباط با پرهیز از مصرف خودسرانه داروهای مسکن با سمیت کلیوی توضیح دهد.
- ج. در ارتباط با انجام آزمایشات سالیانه بخصوص در افراد با سابقه فامیلی نارسایی کلیوی و دیالیز توضیح دهد
- ح. در ارتباط کنترل فشار خون و در مان فشار خون به بیمار و همراه بیمار توضیح دهد
- خ. در ارتباط با کنترل دیابت و چک قند خون به بیمار و همراه بیمار توضیح دهد.
- د. در ارتباط با خطرات احتمالی مواجهه با عفونت به بیمار و همراه بیمار توضیح دهد.
- ذ. در خصوص نحوه درخواست و مصرف داروهای مسکن به بیمار و همراه آموزش دهد.

کد: INS-PE-019	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز	
صفحه: ۳ از ۳	مرکز آموزشی درمانی سوانح و سوختگی امیرالمومنین (ع)	
شماره ویرایش: R/01	عنوان دستورالعمل: آموزش خود مراقبتی نارسایی کلیوی	
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۳/۱۰/۰۹	محور: مراقبت و درمان	
تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹	زیرمحور: مراقبت های عمومی و بالینی	

۲. پرستار:

- ا. در خصوص علت مصرف مایعات کافی در بیماران با نارسایی کلیه به بیمار و همراه بیمار آموزش دهد.
- ب. در خصوص علت احتباس مایع که باعث تورم در پاهای مچ پاها میشود به بیمار و همراه بیمار آموزش دهد.
- ت. در خصوص کاهش دفع ادرار اگرچه گاهی اوقات ادرار در حد طبیعی باقی می ماند به بیمار و همراه بیمار آموزش دهد.
- ث. در خصوص احتمال خواب آلودگی و افزایش سموم بدن به بیمار و همراه بیمار آموزش دهد.
- ج. در خصوص تغذیه متعادل و سالم و پرهیز از مصرف زیاد گوشت و پروتئین های فن آوری شده به بیمار و همراه بیمار آموزش دهد.
- ح. در خصوص کنترل وزن که یکی از فاکتورهای مهم در ایجاد و پیشرفت نارسایی کلیه است به بیمار و همراه بیمار توضیح دهد.
- خ. بیمار و همراه وی را در خصوص داروهای مصرفی و عوارض آن آگاه سازد.
- د. در خصوص ادامه یا قطع داروهای مصرفی قبلی بیمار طبق فرایند تلفیق دارویی آموزش های لازم را ارائه دهد.
- ذ. در خصوص اهمیت مصرف مایعات فراوان بدون قند بخصوص قندهای مصنوعی به بیمار و همراه وی را آگاه سازد.
- ر. در خصوص نحوه درخواست و مصرف داروهای مسکن به بیمار و همراه آموزش دهد.
- ز. .

✓ آموزش خود مراقبتی حین ترخیص:

۱. پزشک:

- ا. علائم هشدار از جمله خواب آلودگی خستگی گیجی تهوع تشنج احتباس مایع و کاهش دفع ادرار به بیمار و همراه آموزش دهد.
- ب. توضیحات لازم در خصوص داروهای تجویز شده و عوارض داروها را به بیمار و همراه ارائه دهد.
- ت. اهمیت مراجعه به بیمارستان در صورت داشتن علائم خطر را به بیمار و همراه وی آموزش دهد.

۲. پرستار:

- ا. اهمیت مراجعه به درمانگاه جهت ویزیت متخصص به بیمار و همراه وی آموزش دهد.
- ب. زمان و نحوه اخذ نوبت جهت ویزیت پزشک درمانگاه را به بیمار آموزش دهد.
- ت. اهمیت انجام فعالیت های روزانه ورزشی جهت کنترل وزن در منزل را به بیمار و همراه آموزش دهد.
- ث. در خصوص اهمیت مصرف مایعات کافی و بدون قند و عدم مصرف گوشت قرمز و پروتئین های فن آوری شده به بیمار و همراه آموزش دهد.
- ج. آموزش های لازم در خصوص داروهای تجویز شده و عوارض داروها و تناوب مصرف داروها را به بیمار و همراه وی ارائه دهد.

کد: INS-PE-019	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز	
صفحه: ۳ از ۳	مرکز آموزشی درمانی سوانح و سوختگی امیرالمومنین (ع)	
شماره ویرایش: R/01	عنوان دستورالعمل: آموزش خود مراقبتی نارسایی کلیوی محور: مراقبت و درمان زیرمحور: مراقبت های عمومی و بالینی	
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۳/۱۰/۰۹		
تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹		

امکانات و تسهیلات مورد نیاز: پمفلت های آموزشی – فرم تکمیل شده ترخیص ایمن – شماره تلفن همراه سوپروایزر آموزش سلامت جهت پاسخگویی به سوالات

منابع و مراجع: تجربیات بیمارستان

سمت	نام و نام خانوادگی	
سوپروایزر آموزش سلامت	محسن بیات	تهیه کنندگان
رابط آموزش به بیمار	زهرا نیک سرشت منصوره غزالی	
سرپرستار بخش ICU 1-2	گل بانو پورعباس زهرا نوروزی	
سوپروایزر آموزشی	علیرضا فرمانی	
رییس بیمارستان	دکتر سید محمد مهدی اصلانی	تصویب و ابلاغ کننده